

**Pan
Bogdan Mościcki
Burmistrz Miasta i Gminy
Wleń**

**Plac Bohaterów Nysy
59-810 Wleń**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577) przeprowadziła w okresie od 4 kwietnia do 28 czerwca 2002 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Wleń.

Szczegółowe ustalenia zawiera protokół podpisany bez zastrzeżeń 28 czerwca 2002 r. przez Bogdana Mościckiego – Burmistrza i Krystynę Król – Skarbnika Miasta i Gminy Wleń.

Z zagadnień objętych kontrolą pozytywnie oceniono gospodarkę pieniężną, rozrachunki, realizację wydatków budżetowych w zakresie wynagrodzeń, zakupów materiałów i usług oraz wydatków inwestycyjnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w czasie trwania kontroli - na wniosek kontrolujących - zostały podjęte działania, które doprowadziły do wyeliminowania niektórych nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w czasie kontroli. Nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły jedynie w niżej wymienionych segmentach gospodarki finansowej:

W zakresie spraw organizacyjnych

Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/50/91 Rady Miasta i Gminy z 22 czerwca 1991 roku był nieaktualny w zakresie: wewnętrznej struktury organizacyjnej Urzędu, zadań poszczególnych komórek i samodzielnych stanowisk, ilości zatrudnionych osób w stosunku do faktycznego stanu zatrudnienia, schematu organizacyjnego Urzędu oraz wykazu jednostek organizacyjnych. W Regulaminie Organizacyjnym dokonano podziału kompetencji pomiędzy Burmistrza, Sekretarza i Skarbnika, lecz nie uwzględniono stanowiska Zastępcy Burmistrza. W Urzędzie zatrudniony był Burmistrz oraz Zastępca Burmistrza, nie było natomiast zatrudnionego Sekretarza Gminy.

Kierownicy jednostek organizacyjnych (z wyjątkiem kierownika Komunalnego Zakładu Obsługi Mieszkańców) nie posiadali pełnomocnictw udzielonych przez Zarząd Miasta i Gminy, co naruszało przepisy art. 47 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz § 70 punkt 2 Statutu Miasta i Gminy („Kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, nie posiadających osobowości prawnej, działają jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zarząd”). W czasie kontroli tj. 29 kwietnia 2002 roku, Zarząd podjął Uchwały o numerach 167, 168, 169 i 170 w

sprawie udzielenia pełnomocnictwa dla Dyrektora Przedszkola Samorządowego we Wleniu, dla Kierownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wleniu, dla Dyrektora Zespołu Szkół i Gimnazjum we Wleniu oraz dla Dyrektora Szkoły Podstawowej w Pilchowicach.

W zakresie dochodów budżetowych

W planie finansowym na 2001 r. dla zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce ustawami, Zarząd Miasta i Gminy nie ujął kwoty dochodów planowanych do uzyskania w związku z realizacją tych zadań, które podlegały przekazaniu do budżetu państwa, czym naruszono przepisy określone w § 3 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 10 listopada 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowywania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych na realizację tych zadań (Dz. U. Nr 100, poz. 1077).

Przypis i odpis należności z tytułu podatków i opłat dokonywany był w ewidencji syntetycznej, na kontach 221 – “Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 750 – “Przychody i koszty finansowe” raz na kwartał, zamiast nie rzadziej niż raz w miesiącu, czym naruszono przepisy § 21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 511 ze zm.).

Decyzje wymiarowe na 2001 rok zostały doręczone podatnikom w terminach, które nie zapewniały zachowania ustawowego terminu płatności I raty podatków wchodzących w łączne zobowiązanie pieniężne, tj. od 5 do 9 marca 2001 roku. Stosownie do przepisu art. 47 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.) termin płatności podatków wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.

Nieterminowo podejmowano czynności upominawcze wobec podatników zalegających z wpłatami podatków - upomnienia dotyczące I i II raty, wystawiono w lipcu 2001 r., a III i IV raty w grudniu 2001 r. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu nie wystawiono tytułów egzekucyjnych wobec podatników posiadających nadal zaległości w opłatach podatków. Naruszone zostały przepisy § 2 ust. 1 i § 4 i 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 lipca 2001 r. oraz § 3 ust. 1, § 5 ust. 1 i § 7 ust. 4, obowiązującego od 30 listopada 2001 r. rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. Nr 74, poz. 790 i Dz. U. Nr 137, poz. 1541). Zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisów prawa, wierzyciel powinien wysłać do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od doręczenia upomnienia. Wierzyciel jest obowiązany przysyłać tytuły wykonawcze do organu egzekucyjnego systematycznie i bez zwłoki. Pracownikiem odpowiedzialnym za terminowe wszczynanie postępowania zmierzającego do przymusowego ściągania należności była Teresa Mazurek – inspektor ds. księgowości podatkowej.

Decyzje w sprawie określenia zaległości w podatku od środków transportowych za 2001 r. wystawiono dopiero w styczniu 2002 r., czym naruszono przepisy art. 21 § 3 i 4 cytowanej wyżej ustawy Ordynacja podatkowa. Ujęto je w rejestrze przypisów i odpisów w 2002 r., co spowodowało, że zaległości z roku 2001 nie zostały wykazane na koniec 2001 r. Poprzez takie działanie, naruszono przepisy art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 ze zm.).

Nie przestrzegano postanowień umowy zawartej w 1998 r. ze strażnikiem straży miejskiej na dokonywanie poboru opłaty targowej, w zakresie egzekwowania wpłaty pobranych kwot do kasy urzędu ostatniego dnia każdego miesiąca (zapis § 2 umowy) i wypłaty prowizji za wykonane czynności w terminie dwa razy do roku (zapis § 3 umowy).

Do ustalania opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stosowano w 2001 roku cenę 91 zł, tj. cenę określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z 30 sierpnia 1999 r. w sprawie ustalenia urzędowej ceny detalicznej spirytusu luksusowego w butelkach o pojemności 1 litra – 91 zł, zamiast obowiązującej do końca marca 2001 r. ceny w wysokości 97 zł (rozporządzenie Ministra Finansów z 23 lutego 2000 r. – Dz. U. Nr 13, poz. 171) i od kwietnia do 27 czerwca 2001 r. – ceny 100 zł (rozporządzenie Ministra Finansów z 28 lutego 2001 r. – Dz. U. Nr 17, poz. 193). Od 28 czerwca 2001 r. obowiązywała nowa podstawa do ustalania i pobierania opłat za korzystanie z zezwoleń – stosownie do ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 60, poz. 610). Opłaty te winny być pobierane w wysokości odpowiadającej równowartości 125 euro lub 500 euro , ustalonej przy zastosowaniu kursu kupna walut obcych, ogłoszonego przez NBP z dnia wydania zezwolenia, w zależności od procentowej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych.

W oświadczeniach, złożonych przez przedsiębiorców o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim (2000), podawano tylko wartość sprzedaży netto napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu, zamiast sumarycznej wartości sprzedaży brutto wszystkich rodzajów napojów alkoholowych sprzedawanych w danym punkcie. Gmina nie podjęła działań zmierzających do weryfikacji składanych oświadczeń.

W jednym przypadku, pobrano podwyższoną o 100 % opłatę (na podstawie złożonego przez przedsiębiorcę oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim) tylko za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu, zamiast również za zezwolenia na sprzedaż ww. napojów zawierających do 4,5 % alkoholu i powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu.

Naruszono tym samym przepisy art. 11¹ ust. 2, 3 i 4 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 ze zm.). Skutkiem wyżej wskazanych nieprawidłowości było zaniżenie opłat (w wybranej do kontroli próbie) o kwotę 1 352,88 zł. W 2001 roku nie naliczono i nie pobrano opłat za korzystanie z sześciu jednorazowych zezwoleń od Ochotniczej Straży Pożarnej, co było sprzeczne z przepisami art. 18¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nie naliczono i nie pobrano opłat na kwotę 250,20 zł. Zarząd Miasta i Gminy wyraził zgodę na rozłożenie na dwie raty

należnych w 2001 r. opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pomimo braku podstawy prawnej do takiego działania.

Pracownikiem odpowiedzialnym za prawidłowe obliczenie i pobieranie ww. opłat był Wiktor Bielukiewicz – inspektor ds. rolnictwa i działalności gospodarczej.

W I półroczu 2001 r. od wszystkich podań podatników, którzy zwrócili się o umorzenie, zwolnienie i odroczenie terminów płatności podatków, pobrano opłatę skarbową w wysokości 5 zł, co było sprzeczne z przepisami ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960 ze zm.).

W zakresie wydatków budżetowych

W roku 2001 bezpodstawnie wypłacono pracownikowi kwotę 791,19 zł za przejazdy prywatnym samochodem do celów służbowych, podczas gdy pracownik nie posiadał prawa jazdy, czym zlecający - Zastępca Burmistrza, wskazując środek lokomocji, naruszył przepisy rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 czerwca 1998 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługującym pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 69, poz. 454).

Po odliczeniu kosztów ewentualnego przejazdu PKS-em (165,60 zł), do zwrotu do kasy Urzędu Miasta i Gminy pozostaje bezpodstawnie wypłacona kwota 625,59 zł (zagadnienie szczegółowo opisano na str. 21 protokołu).

Część równowartości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, tj. 10,34 % (kwotę 1.176 zł) przekazano na rachunek 20.11.2001 r., zamiast do 30.09.2001 roku, co było niezgodne z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. Nr 70 z 1996 r., poz. 335 ze zmianami).

W zakresie mienia komunalnego

W wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w użytkowanie wieczyste nie podawano wysokości stawek procentowych opłat z tytułu użytkowania wieczystego, terminu wnoszenia opłat oraz zasad ich aktualizacji, tj. informacji wymaganych przepisami art. 35 ust. 2 pkt 7, 8, 9 i 10 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.). Ogłoszenia o przetargach na zbycie nieruchomości nie zawierały informacji o sposobie ustalenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego oraz o skutkach uchylania się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowej, wymaganych przepisem § 12 pkt 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy (Dz. U. Nr 9, poz. 30). Termin wpłaty wadium w ogłoszeniach na sprzedaż nieruchomości zabudowanej użytkowej, Zarząd Miasta i Gminy ustalił z naruszeniem przepisów § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów, ponieważ określił go w jednym przypadku - na jeden dzień, a w drugim - na dwa dni od wyznaczonej daty przetargu. Termin, o którym mowa nie może upłynąć później niż na 3 dni przed dniem otwarcia przetargu.

W zakresie rozliczeń finansowych z podległymi jednostkami organizacyjnymi

Plan finansowy zakładu budżetowego na lata 2001 – 2002, nie był zatwierdzany przez kierownika zakładu lecz przez Zarząd Uchwałami Zarządu Miasta i Gminy Nr 118/01 z 15.03.2001 roku oraz Nr 160/02 z 17.01.2002 roku w sprawie układu wykonawczego budżetu realizowanego przez Komunalny Zakład Obsługi Mieszkańców – zakład budżetowy. Powyższe niezgodne było z przepisem § 30 ust. 5 § 30 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1333), bowiem „w terminie 10 dni od otrzymania, od zarządu jednostki samorządu terytorialnego, informacji o ostatecznych kwotach przychodów i wydatków zakładu oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu kierownik samorządowego zakładu budżetowego zatwierdza plan finansowy zakładu, dostosowując go do uchwały budżetowej”. Ponadto podległy zakład budżetowy nie wyliczał i nie uwzględniał planowanego stanu środków obrotowych na lata 2000 – 2002, czym naruszone zostały w roku 2000 przepisy § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 8 maja 1991 roku w sprawie zakładów budżetowych (Dz.U. Nr 42, poz. 183 ze zmianami), a w latach 2001 i 2002 przepisy §§ 33 ust. 1 i 34 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 grudnia 2000 roku, ponieważ podstawą gospodarki finansowej zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy, obejmujący przychody i rozchody oraz stan środków obrotowych i rozliczenia z budżetem.

Przedstawiając powyższe Panu Burmistrzowi Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577) wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Opracowanie nowego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miast i Gminy we Wleniu.
2. Księgowanie przypisów i odpisów należności z tytułu podatków i opłat w myśl zasad określonych w § 21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenie ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego
3. Doręczanie nakazów płatniczych podatnikom w terminie umożliwiającym im uiszczenie należności podatkowych w ustawowo określonym terminie.
4. Prowadzenie czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników zalegających z wpłatami podatków, zgodnie z przepisami określonymi w § 5 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie sposobu postępowania wierzycieli należności

pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych.

5. Przy wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przestrzeganie zasad określonych w przepisach ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności art. 11¹ ust. 2, 3, 4 poprzez:
 - prawidłowe naliczanie i pobieranie opłat,
 - egzekwowanie od przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży wyrobów alkoholowych w roku poprzednim, zawierających sumaryczną wartość sprzedaży brutto wszystkich napojów alkoholowych sprzedawanych w danym punkcie oraz na ich podstawie pobieranie podwyższonych opłat,
 - wnoszenie opłat w każdym kolejnym roku kalendarzowym w terminie do 31 stycznia danego roku, bez możliwości rozkładania ich na raty oraz art. 18¹ ust. 3 w zakresie naliczania i poboru opłat od zezwoleń jednorazowych dla Ochotniczych Straży Pożarnych.
6. Wyznaczanie w ogłoszeniach o przetargach na zbywanie nieruchomości, terminu wpłaty wadium, zgodnie z przepisami § 4 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy oraz zawieranie w nich informacji wymaganych przepisami § 12 pkt 5 i 6 rozporządzenia.
7. Podawanie w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i oddania w użytkowanie wieczyste, informacji wymaganych przepisami art. 35 ust. 2 pkt 7, 8, 9 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
8. Przestrzeganie postanowień zawartej umowy na pobór opłaty targowej, w zakresie terminowości wpłat pobranych kwot do kasy Urzędu oraz wypłat prowizji, bądź dokonanie stosownych zmian w umowie.
9. Przestrzeganie przepisów ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej w zakresie pobierania opłat.
10. Rozliczanie kosztów podróży służbowych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
11. Odprowadzanie na rachunek bankowy równowartości dokonanych odpisów, zgodnie z terminami określonymi w art. 6 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
12. Przestrzeganie przepisów §§ 33 ust. 1 i 34 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 roku, w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczegółowych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych - w zakresie ustalania planowanego stanu środków obrotowych w podległym zakładzie budżetowym.

13. Wyeliminowanie pozostałych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokóle kontroli.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani

Regina Kresta

Przewodnicząca

Rady Miasta i Gminy Wleń